

СТАНОВИЩЕ

От доц. Петър Маринов Маринов ръководител катедра към Медицински университет гр. Варна, Национален консултант по съдебна психиатрия към министерство на здравеопазването.

Относно процедура по защита на дисертация за присъждане на научна степен „доктор на психологическите науки“ на Калоян Павлов Куков.

Със заповед на ректора на СУ „Климент Охридски“ от дата..... съм избран за член на научно жури по процедурата. На неprisъствено заседание на журито бях определен да изготвя настоящето становище.

Кратки биографични данни

Д-р Калоян Куков завършва средното си образование през 2000г. в Средно музикално училище „Панайот Пипков“ гр. Плевен. Придобива бакалавърска степен във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, като завършва обучението си през 2004г. с дипломна работа на тема „Посттравматично стресово разстройство при възрастни“, завършва бакалавърската си степен с отличен успех. През 2006 година завъшва магистърска степен в същия университет като темата на дипломната му работа е „Стрес и стресови състояния при деца и възрастни“. През 2011 година е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, като защитава дисертация през 2012г. на темата на „Клиникопсихологични аспекти на дисфункционалните вярвания и копинг стратегии при пациенти с параноидна шизофрения“. През 2012 година придобива и медицинска специалност по клинична психология в Медицински университет „Параскев Стоянов“ гр. Варна.

През 2017 година е зачислен като докторант в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, като изготвя докторска дисертация на тема Неврокогниция и ХИВ.

Има специализации в областта на съдебната психология през 2005 -2006 г. към УМБАЛ „Св. Наум“ гр. София, специализация по психодиагностика на когнитивни процеси, проективни методики (ТАТ, Роршах) към център Спектра, както и специализации в областта на позитивната и когнитивно-поведенческата психотерапия. Специализира невропсихология през периода 2012 – 2014г. В Александровка болница.

През 2006г. Започва работа като психолог към ДПБ „Успение Богородично“ където се занимава с психодиагностика на пациенти с психични заболявания, работа с групи за развитие на социални умения, участие в комплексни съдебнопсихиатрични и съдебнопсихологични експертизи.

През 2009г. Започва като специалист към МБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна, като от тогава преминава през различни структури като Психиатрични клиники, амбулаторна практика и психолог към Първа психиатрична клиника по съдебна и обща психиатрия. В периода от 2009 до момента изпълнява задачи свързани с консултации към Първа клиника по съдебна и обща психиатрия, сектор за лечение на ХИВ/СПИН (2012-2015), Първа и втора клиника по детски болести (2012 до момента) клиники по Неврология и Неврохирургия.

Д-р Куков участва в различни научни форуми (конгреси, конференции и семинари), където е изнесъл поредица от доклади в областта на клиничната психология и невропсихологията.

Член е на Българска психиатрична психиатрия и на дружеството по детска психиатрия и свързните професии. Учредител и член на Асоциата на експертите по психично здраве.

Участвал е в поредица от клиникопсихологични и комплексни експертизи, като е изградил умения в експертната оценка на актуални проблеми в съвременната клинична психология като синдром на родителско отчуждение, леко когнитивно нарушения и личностови разстройства.

Наукометрични критерии

Представеният дисертационен труд „Неврокогниция и ХИВ“ съдържа 435

страници, разделени три части и седем глави. Дисертацията съдържа 29 графики, 21 таблица и 5 дендрограми, библиографията съдържа 523 източника. Представени са една монография и 6 публикации във връзка с дисертационния труд. В първа глава (от 12 страница до 77 страница) е направен систематизиран теоретичен обзор върху неврокогницията, невропсихологичните методики за оценка на когницията както и широкият спектър от неврокогнитивни нарушения при ХИВ. Анализира ни са съвременни поручвания по темата, като 25 от цитираните автори са след 2012г. Главата изчерпателно разглежда проблема и е подчинена на целта на изследването.

Във втората част (от 78 страница до 142 страница) са изведени методологията целта, задачите на изследването, както и основните хипотези, описани са етапите на изследването и използваните статистически методи.

В третата глава (от 143 страница до 240 страница) са представени резултатите от изследването и обсъждането им. Особено впечатление прави надеждността и валидността на използваните инструменти в изследваната кохорта. Резултатите убедително доказват значимостта на проведеното изследване, както и неговата актуалност. Очертани са статистически значимите различия в изследваните групи и са изведени акцентите според тяхната значимост.

Основните изводи показват, че някои от използваните инструменти са чувствителни към нарушенията на неврокогницията при ХИВ в асимптоматичната фаза. Такива са МоСА, ТМТ – Б, DST и тестовете за вербална и семантична флуентност. Неубедителна чувствителност към изследвания проблем показва Тестът нарисувай часовник и ТМТ – А.

Втората група изводи очертават значимите различия в групите. В цялостното когнитивно функциониране между групите на ХИВ позитивни и ХИВ негативни индивиди, показват значима разлика. При ХИВпозитивните коинфекцията с Хепатит Б, допълнително влошава когнитивните параметри. Високия вирусен товар оказва негативно влияние само в някои, но не при всички случаи, само в някои изследвания. Така например прилагането на МоСА води до резултати, които корелират с влиянието на високия вирусен товар и

CD4клетките, но това не е валидно, за другите използвани инструменти.

Главните приноси, които се налагат след детайлното запознаване с научният труд са следните:

1. Тествана е широка батерия от инструменти за оценка на неврокогницията при ХИВ позитивни индивиди;
2. Изведени са основните инструменти, които показват висока чувствителност не само върху неврокогнитивното нарушение при ХИВ;
3. Направена е йерхизация на инструментите спрямо корелацията от техните резултати и особено важни биологични параметри, като вирусен товар, CD4 клетки;
4. За първи път се установяват различия между „чистите ХИВ“ позитивни индивиди и тези при, който се доказва коинфекция с Хепатит Б.
5. При индивидите със висок вирусен това CD4клетките и коинфекция с Хепатит Б се установяват подчертано по-ниски нива на неврокогницията в сравнение с тези, който са с нисък вирусен товар, високо ниво на CD4 клетките и отсъствие на коинфекция.

В заключение

Представеният дисертационен труд разглежда изключително актуален и недостатъчно изследван проблем, който все повече ангажира вниманието на научната общност. Изборът на методология получените резултати и анализът им, са силно логично свързани и дават богата информация за изследваната тема. Накрая убедено ще гласувам за присъждане на научната степен „доктор на психологичните науки“ на д-р Калоян Павлов Куков, като приканвам членовете на уважаемото жури да гласуват „За“ дисертационния труд на д-р Куков.